

Pradžia>Teisės aktai ir Teismo praktika>Nacionalinės teisės aktai

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([len](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

anglų

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Swipe to change

Nacionalinės teisės aktai

Airija

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie Airijos teisinę sistemą.

Oficialaus vertimo rodoma kalba nėra.

Čia galite susipažinti su šio teksto vertimu, atliktu mašininio vertimo priemone. Turėkite omenyje, kad jis skirtas tik padėti suprasti tekstą. Šio puslapio savininkas nepisima jokios atsakomybės dėl šio mašininio vertimo priemone išversto teksto kokybės.

-----lietuvių-----bulgarųispanųčekųdanųvokiečiųestųgraikųprancūzųkroatųitalųlatviųvengrųmaliečiųnyderlandųlenkųportugalųrumunųslovakųslovėnųsuomiųšvedų

Airijos teisinė sistema grindžiama įvairiais teisės šaltiniais ir priklauso bendrosios teisės sistemai. Dabartinė Airijos Konstitucija, pagrindinis valstybės įstatymas, įsigaliojo 1937 m. gruodžio 29 d. Konstitucijos 15 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad vienintelė ir išimtinė teisė leisti įstatymus suteikta Airijos parlamentui (*Oireachtas*). Konstitucijos 34 straipsnio 1 dalyje taip pat numatyta, kad teisingumas turi būti vykdomas pagal įstatymą įsteigtuose teismuose, kuriems pirmininkauja Konstitucijoje nustatyta tvarka paskirti teisėjai.

Konstitucijoje numatytas valdžios padalijimas į tris šakas: įstatymų leidžiamąją, vykdomąją ir teisminę. Taip užtikrinama, kad nė vienas valstybės organas negalėtų kištis į kitoms dviem paskirtų funkcijų vykdymą.

Nepaisant valdžių padalijimo, teismai, tikrindami kitų valstybės institucijų aktų konstitucingumą ir teisėtumą, vykdo konstitucinę funkciją. Vykdydami savo funkcijas teismai yra nepriklausomi nuo vyriausybės.

Pagrindinės piliečio teisės užtikrinamos Konstitucijos 40–44 straipsniuose.

Teisės šaltiniai**Įvairių rūšių teisinių priemonių aprašas**

Pagal Konstitucijos 15 straipsnio 1 dalį Airijos parlamentą (*Oireachtas*) sudaro Airijos prezidentas ir dveji rūmai: *Dáil Éireann* (žemieji) ir *Seanad Éireann* (aukštieji). 15 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad išimtinė teisė leisti įstatymus valstybėje suteikta parlamentui, o jo leidžiami aktai yra pirminės teisės aktai.

Konstitucijos 15 straipsnio 2 dalies 2 punkte numatyta galimybė kurti ir pripažinti įgyvendinamuosius arba kitaip – antrinės teisės aktus, kaip antai potvarkius, nutarimus, taisykles, programas arba statutus, kurie priimami neperžengiant Airijos parlamento teisės aktais nustatytų įgaliojimų ribų. Vyriausybės ministras (arba tam tikrais atvejais – vietos valdžios institucija) gali leisti tokius teisės aktus tik pagal Airijos parlamento nustatytus reikalavimus ir apribojimus.

Pagal Konstitucijos 34 straipsnį ir tam tikrus kitus teisės aktus, visų pirma 1961 m. Teismų (steigimo ir struktūros) aktą bei 1961 m. Teismų (papildomų nuostatų) aktą su pakeitimais, teisminės valdžios funkcijas valstybėje atlieka teismai. Teismų praktika – tai teisėjų kuriama teisė ir sprendimai, kuriais aiškinama bei plėtojama teismų praktika ir aiškinami teisės aktai.

Teisės normų hierarchija

Konstitucija yra svarbiausias šalies įstatymas, jai taikomi tik Europos teisės reikalavimai. Ji yra viršesnė už kitus, žemesnius teisės šaltinius, įskaitant bendrąją teisę. Visų iš šių šaltinių kylančių taisyklių galiojimas priklauso nuo Konstitucijos. Konstitucijos nuostatai prieštaraujanti bendroji teisė arba teisės akto norma negalioja ir nesukelia padarinių. Konstitucijos nuostatas gali aiškinti aukštesnieji teismai, nors Konstitucija gali būti keičiama tik tautos referendumu.

Airija – dualistinė valstybė. Konstitucijos 29 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad tarptautinės sutartys turi įstatymo galią tiek, kiek tai nustato Airijos parlamentas. Vadinas, kad būtų taikomos šalyje, sudaromos tarptautinės sutartys turi būti specialiu teisės aktu įtraukiamos į nacionalinę teisę. Išimtis taikoma Europos Sąjungos teisei, kuri pagal Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas šalyje turi įstatymo galią. Tai reiškia, kad bet kurio įstatymo ar priemonės, kuriuos priimti būtina dėl Airijos narystės Europos Sąjungoje, galiojimo iš esmės negalima panaikinti kokia nors Konstitucijos nuostata.

Europos žmogaus teisių konvencija įsigaliojo priėmus 2003 m. Aktą dėl Europos žmogaus teisių konvencijos, įsigaliojusį 2003 m. gruodžio 31 d. Konvencija yra Airijos teisės dalis, tačiau taikoma tiek, kiek ji neprieštarauja Konstitucijai.

Institucinė struktūra**Už teisės normų priėmimą atsakingos institucijos****Sprendimų priėmimo procesas**

Daugiau informacijos apie pagrindines valstybės institucijas žr. toliau nurodytas interneto svetaines:

[Airijos Konstitucija](#),

[Trumpas teisėkūros proceso vadovas](#).

Teisinių duomenų bazės**Elektroninis Airijos teisės aktų rinkinys (eISB)**

eISB pateikiama:

html formatas, leidžiantis atlikti neribotą paiešką;

Airijos parlamento (*Oireachtas*) 1922–2008 m. aktai;

1922–2008 m. antrinės teisės aktai (įstatymų lydimieji teisės aktai);

1922–2005 m. teisės aktų katalogas;

2009 m. Airijos parlamento (*Oireachtas*) ir antrinės teisės aktai (įstatymų lydimieji teisės aktai) PDF formatu (nėra paieškos funkcijos).

Oficiali Airijos parlamento (Oireachtas) rūmų interneto svetainė

Oficialioje [Airijos parlamento rūmų](#) interneto svetainėje pateikiama tokia informacija:

Galiojantys teisės aktai

Šioje svetainėje galima rasti visus Airijos parlamento aktų tekstus nuo 1997 m. Teisės aktai skelbiami jų priėmimo kalba – airių arba anglų, arba abiem, ir teisės aktą privaloma išversti į kitą oficialiąją kalbą. Airių kalba yra pirmoji oficialioji kalba. Žr. Konstitucijos 8 straipsnį ir 25 straipsnio 4 dalies 4 punktą. Akto tekstas pateikiamas kaip PDF rinkmena su turinio nuorodomis į atitinkamus akto skyrius.

Kasmet priimama apie 40 aktų. Tekstas pateikiamas HTML formatu.

Aktų projektai

Interneto svetainėje taip pat suteikiama galimybė susipažinti su **aktų projektais** nuo 1997 m. Tai apima:

visus aktų projektų pirminius tekstus (įskaitant aiškinamuosius memorandumus);

pataisytas aktų projektų versijas (po rūmų arba komiteto pataisų);

nuorodas į aktų projektų svarstymus;

aktų projektų pataisų sąrašą. Akto projekto tekstas pateikiamas kaip PDF rinkmena, su turinio nuorodomis į atitinkamus skyrius.

Istoriniai teisės aktai

Interneto svetainėje taip pat pateikiami Airijos parlamento 1922–2002 m. aktai (*Achtanna an Oireachtais 1922–2002*).

Duomenų baze galima naudotis **nemokamai**.

Susijusios nuorodos

[Informacija apie teisinę sistemą](#), [Informacija apie valstybės institucijas ir Konstituciją](#), [Trumpas teisėkūros proceso vadovas](#), [Elektroninis teisės aktų rinkinys](#)

Paskutinis naujijimas: 12/11/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.